

# Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ ΙΔ΄.-φύλ. 16 \* ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 20 ΤΟΥ ΤΡΥΓΗΤΗ 1916 \* ΑΡΙΘΜΟΣ 597

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ  
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ

ΨΥΧΑΡΗΣ

Τὰ γραφεῖα τοῦ «Νουμά» μεταφε-  
ρθηκαν στὴν ὁδὸ ΠΡΑΞΙΤΕΛΗ ἀριθ. 29  
(ἐπάνω πάτωμα) κ' ἐν εἴ, παρικαλοῦμε,  
νὰ μᾶς στέλνουνται δὴ κ' ἐμπροσ τῶ  
γράμματα κ' οἱ ἐφημερίδες.

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΡΗΓΑΣ ΓΚΟΛΦΗΣ. Κριτικά σημειώματα.  
ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝΤΡΙΝΟΥ. In articulo mortis.  
ΝΑΠΟΛ. ΔΑΠΑΘΙΩΤΗΣ. Κραυγή!  
ΟΣΚΑΡ ΟΥΑΓΓΑΔ. Ἡ μπαλλάδα τῆς φυλακῆς τοῦ Ρίν-  
τιγγ (συνέχεια).  
Γ. ΣΗΜΗΡΙΩΤΗΣ. Ἀπὸ τῆς «Cantilènes» τοῦ Moréas  
(Νυχτερινό).  
Γ. ΣΚΑΗΡΟΥ. Ἀπόσπασμα ἀπὸ «Τὸ κοινωνικὸ μας ζή-  
τημα» (τέλος).  
Ι. ΣΤΑΜΗΡΙΟΠΟΥΛΟΣ. Λιουμαντιστικὰ δνέματα (τέλος).  
Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ. Πλατὶ στὴν ἀγάπη (συνέχεια).  
ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ—Ο,ΤΙ ΘΕΛΑΤΕ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟ-  
ΣΗΜΟ.

## ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Κώστας Παρορίτης «ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΠΑΙ-  
ΔΙ» κοινωνικὸ ρομάντζο. Ἀθ ἡ ν α 1916.

Τὸ καινούριο ἔργο τοῦ Παρορίτη ποὺ κομματιαστὰ  
τυπώθηκε ὁλόκληρο στὸ «Νουμά», κυκλοφόρησε τῆς  
τελευταῖες αὐτῆς μέρες σὲ βιβλίον. Τῇ γραμμῇ ποὺ μᾶς  
φανέρωσε ὁ συγγραφεὺς μὲ τὸ προσηγορικὸν τοῦ ρο-  
μάντζου «Στὸ Ἄλμπουργ», τὴν ξαναβρίσκουμε ὅσο ποὺ  
ἀδρῆ, ποὺ φωτεινῇ, ποὺ βαθιοχαραγμένη. Κάτω ἀπὸ  
τὴν ξερή, τὴν ρεαλιστικὴν τοῦ περιγραφῆ, ἕνας σκεπτι-  
κισμὸς πλοῦσις ἀναδεύει. Συχνὰ μᾶς κρούει ἕνα  
κρυμμένο γέλιο ἀνακταμένο μὲ τὸ σαρκασμὸ τοῦ  
ἀνθρώπου ποὺ βλέπει τὰ πράγματα τοῦ κόσμου ὑποτα-  
χτικὰ τῆς μετακρίσεως, μὲς στὴν τραγικότητά ποὺ  
αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀγγιζόντός τα.

Ὁ Ἀλέξης, ὁ τύπος αὐτοῦ τοῦ ἰδεολόγου, τὸ «με-  
γάλο παιδί», εἶναι ἀνήμερος νὰ λύσῃ τὸ χαρα-  
χτήρα του καὶ νὰ γείρῃ τὴν πίστη του στὸ νόμον τῆς  
ἀνάγκης γιὰ τὴ ζωὴ, ὅπως γύρω του εἰσὶ συνήθειες κ' εἰ  
ψεύτικες κοινωνικὲς συνθήκες τὴν ἔχουν πλάσει. Περ-  
νὰ διάφορα στάδια ψυχολογικὰ, πλανιέται σὲ λογί-

σμούς. Τονὲ γνωρίζουμε στὸ χωριὸ τοῦ ἕναν ἀπλὸ  
δάσκαλο, μὰ ποὺ μέσα τοῦ σαλεύουν ἀγνωστὲς δυνά-  
μεις γιὰ ἱδανικὰ λαμπερόχρωμα. Ἡ πατριδολατρεία τοῦ  
φλογίζει τὰ νιάτα. Τὸν ἀπαντοῖμε ὅσκιον στὴν πρω-  
τεύουσα σμιγμένο μὲ μιὰ πλεονέκτη ζωὴ ποὺ πάντα  
ὀνειρευότανε. Στὴν καρδίᾳ τοῦ κρύωσε ἡ πίστις γιὰ  
τὴν πατρίδα. Λαχταρᾷ τώρα καινούριους ἱδανικοὺς  
κόμους. Ἡ λευτερίᾳ γιὰ τὸν ἄνθρωπον τὸν κοινωνικὸν  
τὸν κυριεύει. Θέλει νὰ βοηθήσῃ τὸν κοινὸν ἀγῶνα, νὰ  
παλέψῃ. Χρεωκοπεῖ ὡς ἄτομον. Φτωχύνει. Πουλᾷ καὶ  
τὸ σπίτι στὸ χωριὸ τοῦ, ἀφίνοντας στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ  
τὴ γριὰ μητέρα τοῦ. Κατεβαίνει ἕνα ἕνα τὰ σκαλοπά-  
τια. Ἀπογοήτεψις ἀπὸ τὸ Κράτος. Ἀπογοήτεψις ἀπὸ  
τὴν κοινωνία καὶ τοὺς συντρόφους τοῦ. Ἀπογοήτεψις  
ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸ τοῦ καὶ τὴ συνείδησίν τοῦ.  
Παντοῦ τὸν τριγυρίζει καταδίωξις καὶ ψευτιά. Ὅλοι  
τονὲ γελῶνε καὶ τὸν κροδύνουν. Πουθενὰ μὴ γλύκα,  
πουθενὰ μὴ ἀγκαλιά, ἕνα χᾶδι. Καὶ τὴν ὥρα τῆς  
ἀπελπισίας, στιγματισμένος ὁ Ἀλέξης σὺν ἐπαναστά-  
της καὶ ἀναρχικοῦ, εἴταιμς νὰ πῆσῃ στὰ νύχια τῆς  
ἐξουσίας, βρίσκει τὸ θάνατον ἀπὸ τὸ ἴδιον τοῦ τὸ χέρι,  
τὴ βλαδὴ νύχτι τῆς Μεγάλης Πέμης, σὲ μιὰν  
ἔρημην ἀπὸ κόσμον ἐκκλησιᾶ, ποὺ καταφεύγει συντρι-  
μένος, κάτω ἀπὸ τὰ πόδια ἑνὸς ἄλλου ὀνειροπλέχτη,  
τοῦ Σταυρωμένου ἐκείνου, ποὺ καὶ τὰ καρφία τοῦ  
ἀκόμα γίνανε γιὰ τὴν κοινωνία τοῦ σήμερα πηγὴ ἐκ-  
μετάλειψης τῆς ἀπὸ τὴν ἐπιτήδεα καὶ παντοδυναμῇ  
κυρίαρχη τάξῃ...

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ «Μεγάλου παιδίου» μὲ ξεχωρι-  
στὴν ὁρμὴν γυρεύει νὰ γυρίσῃ τὸ νεοελληνικὸ μυθι-  
στόρημα πρὸς τὸ δρόμον τοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ εἶναι αὐ-  
τὸς ὁ ἴδιος ὁ πραγματισμὸς καὶ συγχρονισμὸς πρὸς τὴ  
γύρα μας ζωὴ. Ἄν ἡ μπόρσῃ τοῦ δὲν ἔχει τὴ θερμότητα,  
τὴ δύναμιν καὶ τὸ βάθος ποὺ σφραγίζουν τὰ ἔργα ξέ-  
νων τρανῶν τοῦ τέτοιου εἶδους δασκάλων, τοῦτο εἶναι  
γιατὶ στὸν τόπον μας ἡ τέχνη τοῦ κοινωνικοῦ ρομάν-  
τζου, νεοχάρακτη ἀκόμα καὶ ἀκαλλιέργητη, δὲν ἔχει  
στὰ χέρια τῆς ἔλα τὰ πλατὰ στοιχεῖα ποὺ τῆς χρειά-  
ζονται γιὰ τὸν ἀξίον δρόμον τῆς. Ὁ Παρορίτης εἶναι  
ἀπὸ τοὺς λίγους ἐκείνους, ποὺ ἀγωνίζονται νὰ φέρουν  
στὸ φῶς τὰ τέτοια στοιχεῖα, νὰ πλάσουν καὶ νὰ δημι-  
ουργήσουν τέχνην ποὺ νὰ μπορεῖ νὰ κρατήσῃ ἀψιγὰ  
τὸ νομὰ τῆς. Μέσα στὸ ρομάντζο τοῦ βλέπουμε  
εἰκόνες χτυπητῆς, ἀρτιασίδωτες, ὁμές, ποὺ δείχνουν-  
ται ὅμως βαθιὰ γιομάτες ἀπὸ ψυχὴ καὶ πάθος. Διαβά-  
ζουμε σελίδες, σὺν ἐκείναις γιὰ τὴν ἱστορίαν τῶ Γράκ-  
χων, ποὺ ταραίζουν μὲ τὴν πρωτοτυπίαν τοὺς. Χαιρό-  
μαστε περιγραφὰς, χαρακτηρισμοὺς, διαλέγους, παρα-  
τήρησεις ποὺ σαλεύουν ἀπὸ ζωντανισμὸ. Ὅμως μ' ἔλ'